

Mikudagsblaðið verður borið ókeypis til hvørt húsarhald í Føroyum!

Oddagrein

Eiríkur Lindenskov
eirikur@sosialurin.fo

STAVA SAMBÆRT LØGTINGSLÓG

Hóast vit hildu, at dómurin var fallin, tá málráðið gjørdi av, at fremmandu stavirnir, c, q, w, x og y ikki skuldu sleppa í stavraðið, so er síðsta orðið ikki sagt enn. Tí málið er komið á tingborð, og tað skal avgreiðast áðrenn hendan vikan er farin, tí tá fer tingið í summarfrí.

Í 2009 var tingsins vilji, at hesi stavir skuldu við í starvraðið. Men tingið vildi ikki gera tað við lóg. Eftir at Málráðið hevur havnað ynskium hjá løgtinginum, so hevur Henrik Old, tingmaður Javnaðarfloksins, lagt málið fyri tingið.

Spurningurin er so, um hetta er eitt lógarmál, ella eitt mál, sum løgtingið skal taka støðu til. Í øllum

førum eru sjónarmiðini hjá løgtinginum og hjá Málráðnum ikki samanfallandi – og taka vit fólksins vilja, so sampakka sjónarmiðini hjá Málráðnum heldur ikki við fólkviljan – sambært kanningin hjá Lóðir, sum sigur, at 64 prosent av føroyingum taka undir við, at hesir fremmandu stavir skulu sleppa inn í stavraðið.

At stríðast um smálutir duga føroyingar væl – og skriftmálið hevur mangan verið kastibløka í so máta. Men fyri tað kunnu vit fegnast um, at so nógv fólk hava áhuga fyri málinum og fyri stavsetingini. Tí øll eru vit samd um, at vit vilja verja og varða málið – um enn vit ikki altíð eru samd um leiðina.

Men hevði eingin slóðað fyri, so hevði móðurmálið hjá okkum langt síðani verið farið fyri bakka. At málið er varðveitt, og skriftmálið endurskapt, er eitt bragd, sum slóðarar hava staðið fyri, og sum vit eiga at vera stolt av sum fólk og tjóð og takksom fyri.

Tað er ikki altíð so lætt at skilja, hví fólk leggja so stóran dent á, at hesi fremmandi stavir, sum fleiri okkara nýta dagliga, partú ikki skulu hýsast í stavraðnum.

Vit hava fyrr á hesum stað víst á tað, sum ein kendur skúlamaður, Jeffrei Henriksen, segði. Hann heldur, at vit skulu nýta føroysk-vesturlandskt stavrað, sum er tað

føroyska saman við x, y, z, w og q. Hann lærði børnini tað uttanat við

at syngja tað við lagnum til »Vilt tú, vilt tú«:

A Á B C D E F G H I Í J K L M N O Ó
P Q R S T U Ú V W X Y Z Æ Ø

Hann helt eisini, at danska »å« og íslenska »þ« kundu setast aftast eftir tørvir.

Um málið ikki verður súltað í Mentanarnevndini, so skal tingið taka støðu, um hesi stavir við lóg skulu trýstast inn í stavraðið. Tað er óheppið, at málsliigar ósemjur skulu avgerast á tingi.

» Tað er óheppið, at greiða málsliigar ósemjur við lóg...

Varpa ljós á bústaðir til fólk við menningartarni

Í hesum sambandi skipar felag Føroyskur sangskattur í Kvívík fyri ókeypis evnisdegi á Hotel Føroyum fríggjadagin 9. mai frá kl. 9 til middags.

Evnisdagurin verður hildin undir heitinum "Bústaðarviðurskipti og tænasta til fólk við menningartarni".

– Endamálið við degnum er at varpa ljós á bústaðarviðurskiptini hjá fólki við menningartarni og tænastuna, sum tey fáa, sigur Sigrun Wardum, forkvinna í Javna.

Á evnisdegnum verða fyrilestrahaldarar úr Noregi, Danmark og Føroyum.

Dánial Gram Høgnesen úr Spyr Meg, sum er nevnd undir Javna, fer at greiða frá sínum bústaðarviðurskiptum og tænastuni, hann fær í dag sum menningartarnaður.

Samstundis fer hann at bera fram ynski síni á hesum øki.

Hedvig Ekberg úr NFU, systirfelagnum hjá Javna í Norra, fer at greiða frá bústaðarviðurskiptunum hjá menningartarnaðum har yviri.

Í hesum sambandi fer hon

eisini at greiða frá norska HVPU-reforminum frá 1991, sum hevði til endamáls at bøta um viðurskiptini hjá fólki við menningartarni, og hvussu menningin hevur verið á bústaðar- og tænastuøkinum síðani tá.

Harumframt fer hon at greiða frá nýggju politisku viðtøkuni at gjøgnumganga og endurskoða viðurskiptini á bústaðar- og tænastuøkinum, og um rættindini hjá norðmonnum við menningartarni at fáa tænastu inn í heimið – sama hvar tey búgva.

Tonny Mortensen, næstformaður í LEV, danska systirfelagnum hjá Javna, fer at greiða frá, hvussu LEV arbeiðir á bústaðarøkinum.

Hann fer at nema við rákið í Danmark at byggja nógvar íbúðir á sama matrikli, og hvat LEV heldur um tað. Eisini fer hann at siga sína hugsan um, hvussu tað ávirkar tænastuna, at fleiri búgva undir somu lon.

Umboð fyri Almannaverkið, fer at greiða frá føroysku viðurskiptunum á bústaðar- og tænastuøkinum.

Sigrun Wardum vónar at síggja so nógv sum gjørligt á námsskeiðnum.

– Hetta skuldi verið gott at havt í skjáttuni hjá ikki minst politikarum og embætisfólki umframt leiðslu og starvsfólki á økinum. Men øll onnur eru eisini hjartaliga vælkomn, sigur forkvinnan í Javna.

Hon leggur dent á, at hóast evnisdagurin er ókeypis, ynskja tey kortini tilmelding, sum skal vera Javna í hendi í seinasta lagi hósdeginn 8. mai kl. 12.

» Misnýtsla av monopolstöðu

KÁRI MIKKELSEN
TÍÐARGREIN SÍÐA 19

» Nú er at fara í gongd

EIVIN JACOBSEN
KJAK SÍÐA 18

Føroyskur sangskattur í Kvívík

Tónleikahugni við føroyskum tónleiki úr eitt nú fimmti- og sekstiárunum verður í gomla dansistovu, Frøishøllini, í Kvívík leygardagin 10. mai klokkan 19.

Tað verða royndir tónleikarar og sangarar, sum fara at framföra lög hjá eitt nú Teimum av Kamarinum, Simma og Connie, Hermann Jacobsen, Tinganest og Kára P.

Theodor E. Dam Olsen fer í steðginum at hugleiða um, hvønn týðning serføroyski fólkatónleikurin hevur havt og framvegis hevur fyri okkum í Føroyum.

Tey sum framföra verða Petra Iversen, Anna Maria Olsen, Bjarki Meitil, Angelika Nielsen og Sámál Lindenskov. Eisini framföra Tummas Marni Joensen, Theodor E. Dam Olsen og Ari Johanneson úr Kvívík.

Eitt felagseyðkenni fyri tónleikararnir og sangararnar er, at teir hava okkurt tilknýti til Kvívík.

Høvi verður at keypa okkurt leskandi.

Eyðkenni fyri føroyskan fólkatónleik er, at hann í

nógv ár hevur verið partur a gerandis- og vertsskapslívi føroyinga og er sermerktur á tann hátt, at føroyingar hava gjørt bæði orð og lög. Talan er um tónleik, sum kann flokkast í lættara endanum, tá um lagasmíð og skaldskap ræður, men sum í sniði og ljóði er ektaður og erligur.

Við hesum sangum hava Føroyar fingið ein sangskatt, sum kann kallast serføroyskur fólkatónleikur. Hesin tónleikurin er væl umtóktur millum fólk felst kring landið, tí einki fint ella óskilligt er við honum. Enn livir hann væl, hóast tey fyrstu lögini vórðu gjørd fyri skjótt 60 árum síðani.